

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-01-21 Nr.(7.28-04)-6K-1900424

DĖL PROBLEMINIO LOŠIMO PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PROJEKTO

Finansų ministerija pakartotinai teikia Probleminio lošimo prevencijos priemonių įgyvendinimo plano projektą (toliau – Priemonių plano projektas), kuris buvo svarstytas 2019 m. sausio 15 d. tarpinstituciniame pasitarime Lietuvos Respublikos Vyriausybėje.

Priemonių plano projektas patikslintas atsižvelgiant Vyriausybės Ekonomikos politikos grupės pateiktas pastabas ir tarpinstituciniame pasitarime išsakytus pastebėjimus bei suderintas su Vyriausybės Teisės grupe darbo tvarka.

Pagrindinis Priemonių plano projekto tikslas – nustatyti priemones, kurių įgyvendinimas sudarytų prielaidas probleminio lošimo mažėjimui, t. y. formuotų tinkamas visuomenės, ypač vaikų ir jaunimo, nuostatas dėl azartinių lošimų ir mažintų įsitraukimo į azartinius lošimus riziką, taip pat įtvirtintų valstybės sisteminį požiūrį į problemos sprendimą, sukurtų stebėsenos sistemą, leisiančią kaupti išsamius ir objektyvius su lošimų situacija susijusius duomenis, nustatyti lošimų keliamas problemas, tirti jų prielaidas, konkrečias priežastis ir nagrinėti galimus sprendimo būdus.

Priemonių plano projektą rengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorius – Sigitas Mitkus, tel. 239 0070) Draudimo veiklos skyriaus (vedėja – Lolita Šumskaitė, tel. 239 0180) vyriausioji specialistė Lina Kliukienė, tel. 219 4480.

PRIDEDAMA:

1. Priemonių plano projektas, 4 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.

Finansų viceministrė

Loreta Maskaliuvienė

Lina Kliukienė, el. paštas lina.kliukiene@finmin.lt, tel. 219 4480

Lydraštis

PROBLEMINIO LOŠIMO PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Azartiniai lošimai, lažybos ir nauji kompiuteriniai žaidimai, turintys azartinių lošimų požymių, tampa masiniu laisvalaikio leidimo būdu. Psichikos sveikatos specialistų teigimu, azartiniai lošimai yra specifinė pramogos rūšis, kuria piktnaudžiaujant gali susiformuoti priklausomybė.

Priklausomybė gali sukelti įvairias socialines ir psichologines problemas ne tik lošiančiajam, bet ir jo artimiesiems. Tyrimų duomenimis, nuo minėtos problemos daugiausia kenčia 18–40 metų amžiaus vyrai. Azartinių lošimų būdų gausa, technologinė pažanga, naujų azartinių lošimų organizavimo virtualioje erdvėje galimybių atsiradimas lemia ir su azartiniais lošimais susijusių problemų paplitimą. Pasaulinė statistika teigia, kad nuo 0,2 iki 5,8 procento pilnamečių asmenų ir nuo 0,2 iki 12,3 procento paauglių¹ su lošimu susijusi veikla atitinka probleminio lošimo nustatymui taikomus kriterijus.

Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, numatyta skatinti visuomenės supratingumą apie azartinių lošimų žalą ir siekti, kad pažeidžiamiausios visuomenės grupės būtų apsaugotos nuo neigiamo lošimų poveikio. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, vienas iš prioritetų yra pagalbos teikimas žalingų įpročių turintiems asmenims.

Griežtinant pažeidžiamiausių visuomenės grupių apsaugos nuo galimo neigiamo lošimų poveikio reikalavimus, 2016 metais pakeistas Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymas, kuriam įsigaliojus 2017 metais pradėjo veikti Apribojusių savo galimybę lošti asmenų registras, o lošimų organizatoriui nustatyta pareiga užtikrinti, kad tokie asmenys nepatektų į lošimų organizavimo vietas ir negalėtų lošti nuotoliniu būdu. Lietuvos Respublikos Seime aktyviai svarstomos azartinių lošimų reklamos ribojimo ir draudimo įleisti į lošimų organizavimo vietas nepilnamečius asmenis iniciatyvos. Priimtas Azartinių lošimų įstatymo pakeitimas dėl pažangiomis technologijomis pagrįstos lošimų kontrolės įvedimo – lošimų automatų sujungimo į vieną sistemą, kuri nuo 2021 metų užtikrins efektyvią ir inovatyviais sprendimais paremtą lošimų priežiūrą.

Pastaraisiais metais Finansų ministerija kartu su Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Priežiūros tarnyba) daugiau dėmesio pradėjo skirti probleminio lošimo prevencijai: aktyviau bendradarbiaujama su Lietuvos Respublikos Seimo Priklausomybių prevencijos komisija, rengiamos kasmetinės konferencijos Seime, nuosekliai didinami asignavimai Priežiūros tarnybos vykdomai visuomenės informavimo kampanijai. Pažymėtina, kad nuo 2010 metų, inicijavus projektą „Nebenoriu lošti“, Priežiūros tarnybos specialistai teikia konsultacijas probleminio lošimo klausimais. Taip pat Priežiūros tarnyba administruoja interneto svetainę *nebenoriu-losti.lt*, skelbdama aktualesnius straipsnius azartinių lošimų tema, informaciją apie teikiamą pagalbą turintiems problemų dėl lošimų asmenims bei specialistų ir institucijų, dirbančių probleminio lošimo klausimais, kontaktus. Nuo 2015 metų Priežiūros tarnyba rengia reprezentatyvias apklausas bei užsiima visuomenės informavimo apie probleminį lošimą ir jo pasekmes asmeniui ir visuomenei veikla², organizuoja lošėjų artimųjų savitarpio pagalbos grupes, skaito paskaitas pedagogams, psichikos sveikatos specialistams, vyresniųjų klasių moksleiviams.

¹ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5445143/>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5370365/>

² <http://lpt.lrv.lt/lt/administracine-informacija/veiklos-ataskaitos>

Įgyvendinant šias iniciatyvas, išryškėjo poreikis parengti kompleksinę probleminio lošimo prevencijos programą, į kurios įgyvendinimą būtų įtrauktos visos suinteresuotos valstybinės institucijos, nevyriausybinės organizacijos, akademinės visuomenės ir verslo atstovai.

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. 1K-264 buvo sudaryta darbo grupė probleminio lošimo prevencijos veiksmų planui parengti (toliau – darbo grupė). Įvyko keturi darbo grupės posėdžiai, kuriuose valstybės institucijų, mokslo ir nevyriausybinių organizacijų atstovai bei rinkos dalyviai svarstė pasiūlymus dėl probleminio lošimo prevencijos priemonių ir valstybės institucijų bei nevyriausybinių organizacijų veiklos įgyvendinant šias priemones.

Darbo grupė parengė priemonių planą, kuriame 12 priemonių suskirstyta į tris probleminio lošimo mažėjimą lemiančias priemonių grupes: šviečiamosios veiklos skatinimas ir sąmoningumo ugdymas (7 priemonės), pagalbos probleminiams lošėjams prieinamumo užtikrinimas (2 priemonės), probleminio lošimo paplitimo mažinimas (3 priemonės). Taip pat paskirtos už kiekvienos priemonės įgyvendinimo užtikrinimą atsakingos institucijos ir nurodyti priemonių įgyvendinimo terminai.

Uždaviniai	Probleminio lošimo prevencijos priemonės	Igyvendinimo terminai	Atsakingi vykdytojai*
1. Šviečiamosios veiklos skatinimas ir sąmoningumo ugdymas	1.1. Parengti mokymo programą lektoriams ir paruošti lektorius, kurie skaitys paskaitas ir (ar) ves mokymus azartinių lošimų problematikos ir probleminio lošimo prevencijos tema švietimo, sveikatos priežiūros įstaigų, socialinių paslaugų įstaigų ir organizacijų specialistams.	2022 m. IV ketv.	LPT kartu su SAM, ŠMSM, SADM
	1.2. Įtraukti azartinių lošimų prevencijos temas į bendrojo ugdymo ir bendrąjį ugdymą papildančias programas.	2021m. III ketv.	ŠMSM
	1.3. Parengti metodinės medžiagos paketą bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialistams, mokytojams, kaip vykdyti mokiniams ir mokinių tėvams skirtas azartinių lošimų prevencijos priemones.	2020m. III ketv.	ŠMSM
	1.4. Rekomenduoti aukštosioms mokykloms įtraukti azartinių lošimų problematikos temą į studijų programas (psichologija, medicina, visuomenės sveikata, socialinis darbas, pedagogika, kūno kultūra ir kt.) ir vykdyti probleminio lošimo prevencijos sklaidą studentams.	2019 m. II ketv.	ŠMSM
	1.5. Parengti atsakingo lošimo organizavimo rekomendacijas lošimų organizatorių atstovams bei personalui ir, siekiant supažindinti su probleminio lošimo rizikos ženklais ir pagalbos būdais, kartą per metus skaityti jiems parengtą (atnaujintą pagal poreikį) paskaitų ciklą.	2021 m. II ketv.	LPT
	1.6. Išnagrinėti probleminio lošimo prevencijos socialinės reklamos kriterijus, veiksnius, tikslines grupes, sąnaudas.	2019 m. II ketv.	LPT
	1.7 Organizuoti ir vykdyti socialines informacines kampanijas azartinių lošimų prevencijos tema.	Kiekvienais metais	LPT

2. Pagalbos probleminiams lošėjams prieinamumo užtikrinimas	2.1. Parengti metodinės pagalbos gaires (veiksmų algoritmus) švietimo, sveikatos priežiūros įstaigų specialistams, socialinių paslaugų įstaigų ir organizacijų specialistams, siekiant laiku atpažinti ir nukreipti asmenį gauti individualius asmens poreikius tenkinančią ankstyvosios intervencijos, gydymo, socialines, psichologinės reabilitacijos dėl priklausomybės nuo azartinių lošimų ar rizikingo elgesio, susijusio su lošimu, paslaugas ir (ar) kitas reikalingas paslaugas ir pagalbą.	2021 m. II ketv.	LPT kartu su SAM, SADM, ŠMSM (dalyvaujant LSA ir NVO)
	2.2. Parengti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio ir šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų pakeitimus, užtikrinant asmenų, kuriems nustatyta diagnozė pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos (10-asis pataisytas ir papildytas leidimas) F63.0 kodą, teises į laikiną nedarbingumą gydymosi specializuotame stacionare metu, lygiavertes kitų psichikos sutrikimų turinčių asmenų teisėms.	2019 m. II ketv.	SADM, SAM
3. Probleminio lošimo paplitimo mažinimas	3.1. Sukurti įtraukties į lošimus stebėsenos sistemą.	2020 m. IV ketv.	LPT
	3.2. Atsižvelgiant į stebėsenos rodiklius, vertinti azartinių lošimų teisinio reglamentavimo tobulinimo poreikį ir tikslingumą.	Kiekvienais metais	FM, LPT
	3.3. Skatinti lošimų organizatorius vykdyti socialiai atsakingą verslą, įtraukiant juos į probleminio lošimo prevencijos priemonių ir veiklų įgyvendinimą.	Kiekvienais metais	FM, LPT

* Trumpinių sąrašas:

LPT – Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos;

FM – Lietuvos Respublikos finansų ministerija;

SADM – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija;

SAM – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija;

ŠMSM – Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

LSA – Lietuvos savivaldybių asociacija;

NVO – nevyriausybinių organizacijų.

2019-11-21

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
PASITARIMO
PROTOKOLAS**

2019 m. d. Nr.

Dėl Probleminio lošimo prevencijos priemonių įgyvendinimo plano

1. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 1.4.2 darbą, pritarti Probleminio lošimo prevencijos priemonių įgyvendinimo plano (toliau – Priemonių planas) projektui.

2. Pavesti:

2.1. Priemonių plane nurodytoms atsakingoms institucijoms įgyvendinti Priemonių plane nurodytas priemones;

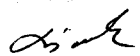
2.2. Finansų ministerijai kartą per metus (iki kovo 31 d.) informuoti Vyriausybę apie Priemonių plano įgyvendinimą ir rezultatus.

3. Siūlyti:

3.1. Lietuvos savivaldybių asociacijai ir nevyriausybiniams organizacijoms prisidėti prie Priemonių plano 2.1 papunktyje nurodytos priemonės įgyvendinimo;

3.2. lošimų organizavimo verslo atstovams prisidėti prie Priemonių plane nurodytų priemonių įgyvendinimo.

Ministras Pirmininkas

2019-01-21